

СООЛГО

Гэрэйнгээ газраа дархалжа байсан хүгшэн абань аша хүбүүгээ дуудаж асараад, нэгэ даабари үгэбэ:

— Солбон, һая магазинда ороходом, угаа тааруухан соолго наймаанда байгаа һэн, маа энэ гурбан түхэриг, хурдаар гүйжэ ошоод, тэрэ соолго абаад ерэл даа.

Солбон магазин тээшэ гүйжэ ябахандаа, хүгшэн абынгаа захиһан юумые яжашье ойлгожо ядаба (Солбон ород класста һурадаг, тиимэнэеэ түрэлхи хэлэеэ үзэдэггүй). Наймаалагша мэдэхэ байгаа ёһотой гэжэ һанахандаа, магазинда ороһоор, наймаалагшада:

— Хүгшэн абамни соолго худалдажа абахыемни энэ гурбан түхэриг үгөө,— гэжэ хэлэбэ.

Наймаалагша мунгыень абажа үгэнгүйгөөр хэлэбэ:

— Соолго гэжэ юумэн эндэмнай үгыл. Хүгшэн абашни зүнтэглөө бэшэ юм гү? Соолго гээшэни “прорубь” ха юм!

Солбон юушье хэлэнгүй, зүгйдэ хадхуулһандал гэртээ гүйжэ ябашаба. Гэртээ ороһоор, хүгшэн абадаа хэлэбэ:

— Таабай, магазинда соолго гэжэ юумэн оройдоо үгыл. Наймаалагша соолго гээшэетнай “прорубь” гэнэл! Теэд намда та прорубь захиһан болоно гүт?

— Солбон, ши буряад хэлэеэ ойлгохо, үзэхэ дурагүй ха юмши, соолго гэжэ юрын буряад үгэ хоёр удхатай юумэл: нэгэдэхинь — пробойник (соолго), хоёрдохинь — прорубь (соолго). Үбэлдөө соолгоһоо малаа уһалдаг ха юмбиди.

Солбон дахинаа магазин ошожо ябахандаа, түрэлхи хэлэнэй хүн бүхэндэ хэрэгтэйе одоол ойлгожо, хүгшэн абатаа үдэр бүри буряадаар зугаалдадаг болохоб гэжэ һанахандаа, сээжэ соонь уужам шэнги болоһон байгаа.